

LBRIS

Maria Montessori
călătorește spre America
Journal, 1913

Note introductive de
Carolina Montessori

Traducere în limba română de
Miruna Molodeț

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2023

Kineri, 21 noiembrie 1913

L-am văzut pe viteazul meu copil¹ cum îmi făcea cu mâna și mă consola de pe chei. Țopăia, își umfla pieptul și striga: „Sunt fericit!”. Vocea lui ajungea la mine chiar și atunci când nu-l mai vedeam. În cele din urmă, cheitul a dispărut în ceață.

M-a cuprins un sentiment puternic de afecțiune pentru toți cei pe care îi lăsasem în urmă: bunătatea Annei Fedeli² mi-a devenit

1

¹ *Mario (1898-1982), fiul Mariei Montessori din afara căsătoriei care, după mai mulți ani de separare, se reunise cu mama sa în februarie 1913. A se vedea și introducerea.*

² *Anna Fedeli (1885-1920), una dintre primele cursante ale Mariei Montessori, a devenit o prietenă apropiată și asociată. Conducea cea de-a doua Casa dei bambini din Milano, deschisă în 1909. La Roma, fusese secretara Mariei Montessori și a avut grijă de tatăl și fiul acesteia atunci când Maria a plecat în America în 1913.*

și mai clară și excepțională și m-a umplut de emoție. Toți oamenii care au venit să-și ia la revedere de la mine mă iubesc! Ca și mine, își dădeau seama de lucrurile incredibile care aveau să se întâmple.

Bineri, 21

Este ora 11:30 noaptea.

Pare ireal felul cum acest palat minunat călătorește atât de rapid în mijlocul mării. Am luat cina într-un salon spațios, apoi m-am dus în magnifica sală de lectură, iar acum sunt aici, în cabina mea încăpătoare. Cât de mult spațiu doar pentru mine! În baie sunt trei buchete superbe.

Am încuiat ușa și acum sunt în largul meu în „apartament”. Mi-au adus cărți din bibliotecă și am chiar și o lumină electrică lângă pat, așa încât pot citi întinsă.

Cincinnati, 21

Din când în când aud un clopoțel, ca și cum am fi într-un sătuc. Cântece care par a veni de departe ajung la mine de la emigranții de la clasa a treia³. Se aud pianul și vioara aproape tot timpul. În timpul prânzului se cântă un repertoriu muzical, iar după aceea în salon este organizat un concert.

Dar acum e noapte: e foarte liniște, se aude doar sunetul lucrurilor care se mișcă datorită unei ușoare tremurături. Mă simt foarte bine și liniștită.

Aceste evenimente sunt simbolice pentru mine:

³ *Nava Cincinnati avea o capacitate de 2200 de pasageri la clasa a treia. Clasa a treia sau „între punți” era, inițial, puntea ce se afla imediat sub puntea principală a unei nave și era cea mai ieftină cazare unde erau adăpostiți emigranții, deseori în condiții foarte mizere.*

Călătoria lui McClure⁴ la Hotel Royal îmi pare că reprezintă prima înțelegere pe care a făcut-o cu Byoir⁵.

Hotel Vesuve⁶ este simbolul muncii pe care Byoir o face în acest moment, sub supravegherea prietenilor mei. Acea parte a buchetului

Kineri, 21

⁴ *Sam McClure (1857-1949), un american de origine irlandeză, a promovat munca Mariei Montessori în McClure's Magazine (o revistă americană de literatură și politică) care a stârnit un puternic interes în toată țara. El a venit la Roma și a convins-o pe Maria Montessori că trebuie să viziteze America și să meargă într-un turneu de prelegeri în cele mai mari orașe. El a însoțit-o în prima sa călătorie în America.*

⁵ *Carl Robert Byoir (1888-1957) cumpărase franciza americană pentru sistemul Montessori și a creat „Casa copilăriei”. El venise în Italia pentru a o vizita și pentru a studia cu Maria Montessori. McClure și Byoir au avut un rol esențial în organizarea acestei vizite a Mariei Montessori în America. http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Carl_Byoir, accesat pe 14 februarie 2013.*

⁶ *Grand Hotel Vesuvio a fost și încă este un hotel de lux, cu priveliște înspre golful Napoli.*

Vineri, 21

care a fost furată putea fi comparată cu acest tur în timpul căruia probabil că o serie de prelegeri va fi anulată – partea frumoasă, delicată a buchetului va fi înlăturată, minunatele frunzele vor fi aruncate, jumătate din multitudinea de flori va fi îndepărtată.

Copilul a dispărut puțin chiar înaintea plecării mele – de aceea simt o oarecare detașare de el în acest moment. Dar apoi am primit un coș enorm cu flori superbe ce au depășit toate așteptările, pregătit de copil în timpul cât plecase! Acolo unde a trăit el, nu era nevoie să cumpere flori, ele creșteau peste tot.

Iar apoi a început luxul acestui pachetot, în primul rând mediul diferit sau mai degrabă excepțional: luxul, muzica, pacea.

Am început să-mi iau rămas bun de pe puntea de jos, printre pasagerii de la clasa a doua, apoi de pe puntea de sus, de la clasa

întâi, iar în final din vârful navei, unde eram singura care făcea cu mâna – părea o serie de ascensiuni către niveluri diferite de unde mi-am luat rămas bun de la lume.

Olivero, 21

Am o cameristă nemțoaică vorbitoare de italiană. Există și o coafeză pentru doamne. Avem de toate, nu-ți poți dori nimic mai mult, este perfect.

Ce-o fi făcând copilul meu acum? Poate că vorbește despre mine cu Fedeli și Olivero⁷. E o ființă minunată, i-am cunoscut sufletul în adânc, e puternic, blând, generos, pasionat;

⁷ *Lina Olivero (1889-1972), una dintre primele cursante ale Mariei Montessori și o prietenă de familie. Împreună cu Anna Maria Maccherioni, Anna Fedeli și Donna Maria Maraini, Lina Olivero a avut grijă de tatăl și fiul Mariei Montessori în timpul călătoriei acesteia în America.*

Vineri, 21

Înțelepciunea și iubirea lui sunt profunde și fără margini. Pentru el am trăit până acum – el este creatorul a tot ceea ce se întâmplă – pentru el se întâmplă toate acestea.

Sâmbătă, 22 noiembrie

Am dormit până la opt dimineața, patul e foarte confortabil, cu o pernă mare de puf. E cald! A trebuit să-mi dau jos cămașa de mătase, nu pot purta boneta sau scufia pentru că sunt prea groase. Un vâl ar fi de ajuns! În loc de pardesiu, am purtat pe punte un șal de voal. Vasul a trecut foarte aproape de Sardinia: se puteau vedea casele cu ochiul liber în cele mai mici detalii. Timp de aproape trei ore, am navigat de-a lungul coastei iubitei noastre insule. M-am gândit la surorile